

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 343
din 22.07.2015

Dosar nr: 102/2015, la care s-au conexasă dosarele nr. 99/2015 și 100/2015

Petiția nr: 1169/16.02.2015, conexasă cu petițiile nr. 1167/16.02.2015 și 1168/16.02.2015

Petent: Sindicatul „Sanitas” Covasna

Reclamat: Ministerul Educației și Cercetării Științifice

Obiect: ordinul privind personalul didactic, având ca obiectiv îmbunătățirea calității procesului educațional și creșterile salariale ale personalului didactic și didactic auxiliar, față de personalul nedidactic exclus din ambele norme juridice.

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și sediul petentului

1.1.1. Sindicatul „Sanitas” Covasna, ..

I. 2. Numele și sediul reclamatului

1.2.1. Ministerul Educației și Cercetării Științifice, Str. G-ral Berthelot nr. 28-30, sector 1, București.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentul consideră discriminatoriu ordinul privind personalul didactic, având ca obiectiv îmbunătățirea calității procesului educațional și creșterile salariale ale personalului didactic și didactic auxiliar.

III. Citarea părților

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Părțile au fost citate pentru data de 23.03.2015, 24.03.2015 și 31.03.2015 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare C.N.C.D.).

3.3. La audieri, părțile nu s-au prezentat.

3.4. Punctul de vedere al reclamatului s-a comunicat petentului (Adresa nr. 2543/07.04.2015), fiind solicitate concluzii scrise.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1. Petentul, prin petițiile înregistrate la C.N.C.D. cu **nr. 1169/16.02.2015**, conexe cu petițiile **nr. 1167/16.02.2015** și **1168/16.02.2015**, arată că reclamatul a dat un ordin privind personalul didactic, având ca obiectiv îmbunătățirea calității procesului educațional. Consideră că în mod injust personalul nedidactic a fost exclus. La fel consideră discriminatorii creșterile salariale ale personalului didactic și didactic auxiliar, în timp ce salariile personalului nedidactic nu au crescut. Invocă discriminare directă și indirectă.

A depus înscrisuri la dosar.

4.2. Susținerile reclamatului

4.2.1. Reclamatul, prin **Adresa nr. 15711/16.03.2015**, înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 2030/18.03.2015**, **Adresa nr. 15683/16.03.2015**, înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 2029/18.03.2015**, **Adresa nr. 8808/26.03.2015**, înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 2389/01.04.2015**, arată următoarele:

- invocă excepția de necompetență materială a C.N.C.D. privind prevederile **O.U.G. nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015**;

- personalul nedidactic nu poate fi asimilat personalului didactic.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. Colegiul director constată că **O.U.G. nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015** prevede creșteri salariale pentru personalul didactic și didactic auxiliar, nu și personalului nedidactic. **OMEN nr. 4871/05.11.2014** acordă subvenție personalului didactic pentru îmbunătățirea calității procesului educațional.

5.2. Colegiul director admite excepția de necompetență materială privind prevederile **O.U.G. nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015** având în vedere **Decizia nr. 997/2008** a Curții Constituționale care a stabilit:

„Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, în esență, critica autorului excepției pune în discuție constituționalitatea atribuțiilor jurisdicționale ale Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, care, potrivit art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, poate să dispună «înlăturarea consecințelor faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării», în măsura în care situațiile discriminatorii izvorăsc din conținutul unor acte normative.

Față de acestea, Curtea apreciază că o corectă analiză a textului de lege criticat impune interpretarea acestuia în ansamblul reglementării din care face parte, mai precis al Secțiunii VI din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, care reglementează rolul, atribuțiile și organizarea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

Astfel, Curtea observă că potrivit dispozițiilor art.16 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării îndeplinește rolul de «garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării», iar potrivit dispozițiilor art.18 din același act normativ, «este responsabil cu aplicarea și controlul respectării prevederilor prezentei legi în domeniul său de activitate, precum și în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative care contravin principiului nediscriminării.» Mai departe, art.19 alin.(1) lit.c), precum și art.20, în ansamblu, reglementează rolul jurisdicțional al Consiliului, care are ca finalitate, așa cum s-a arătat, «înlăturarea faptelor discriminatorii și restabilirea situației anterioare discriminării.» În sfârșit, nu trebuie omis nici faptul că art.2 alin.(3) din aceeași ordonanță prevede că sunt discriminatorii «prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane [...]».

Deși autorul excepției apreciază ca fiind un «nonsens» interpretarea dispozițiilor art.20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 în sensul aplicabilității lor și cu privire la situațiile discriminatorii ce izvorăsc din conținutul actelor normative, Curtea observă totuși că dispozițiile de lege mai sus enunțate au constituit în realitate temeiul mai multor hotărâri prin care Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a constatat, în cadrul activității sale jurisdicționale, caracterul discriminatoriu al unor prevederi legale. Dovadă a acestui fapt stă și introducerea, prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr.75/2008, a alin. (3) la art.19 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, prin care s-a scos din competența Consiliului soluționarea sesizărilor având ca obiect măsurile legislative în contextul stabilirii politicii de salarizare a personalului din sistemul bugetar, măsură legislativă dictată tocmai ca urmare a efectelor generate de hotărârile emise de această instituție.

În această ordine de idei, Curtea constată că, în vederea îndeplinirii rolului său de garant al respectării și aplicării principiului nediscriminării, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării este chemat să vegheze, printre altele, inclusiv asupra modului în care este respectat acest principiu în conținutul actelor

normative. În acest sens, acest organ poate constata existența unor prevederi de lege discriminatorii și își poate exprima opinia în ceea ce privește armonizarea dispozițiilor din cuprinsul actelor normative sau administrative cu principiul nediscriminării. Ceea ce aici interesează sunt efectele pe care le produc aceste opinii. Astfel, dacă s-ar admite că, pe calea controlului jurisdicțional întemeiat pe art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unor norme legale, hotărârea Consiliului ar putea avea ca efect încetarea aplicabilității acestor dispoziții și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, care nu se referă la persoana sau grupul social discriminate. Într-o atare împrejurare, se pune în discuție legitimitatea acestui organ de a interfera în competențele legislativului, prin înlăturarea aplicabilității unor acte normative și instituirea aplicabilității altora, dar și în competențele Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, sub aspectul art.16 referitor la principiul nediscriminării.

Deși în lumina dispozițiilor constituționale o asemenea interpretare nu ar putea fi acceptată, rolul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării putând fi rezumat mai degrabă la posibilitatea de a constata existența unor discriminări în conținutul unor acte normative și la formularea de recomandări sau sesizarea autorităților competente pentru a modifica respectivele texte de lege, se observă totuși, așa cum s-a reținut și mai sus, că, în practică, art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 a generat efecte neconstituționale, prin care s-a încălcat principiul separației în stat, la aceasta contribuind chiar formularea echivocă a dispozițiilor cuprinse în Secțiunea VI din Ordonanța Guvernului nr.137/2000.

Pentru aceste motive, Curtea constată că prevederile art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 sunt neconstituționale în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze textul unor acte normative cu caracter discriminatoriu și chiar să substituie acest text cu dispoziții cuprinse în alte acte normative.”

5.3. Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**) la art. 2 alin. 1, definind discriminarea directă, prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

5.4. Definiția discriminării indirecte este stabilită prin art. 2 alin. 3 al **O.G. nr. 137/2000**: „Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afară cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare.”

5.5. Astfel, se poate considera discriminare directă

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept,

iar discriminare indirectă

- o diferențiere
- ce apare dintr-o practică aparent neutră dar care afectează pe baza unui criteriu
- un drept
- fără o justificare obiectivă.

5.6. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, prin diferențiere se înțelege tratamentul diferit al persoanelor care se află în situație similară sau analogă: „art. 14 protejează persoanele plasate în situație similară” (**Marckx împotriva Belgiei**, 13 iunie 1979, §32). Astfel „trebuie stabilit, între altele, dacă situația pretinsei victime poate fi considerată ca fiind similară cu a acelor persoane care au fost tratate mai favorabil” (**Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991, §60). Statele contractante au o marjă de apreciere în a stabili dacă și în ce măsură diferențele în situații de altfel similare justifică un tratament diferit în drept. Marja de apreciere variază în funcție de împrejurări, obiectul și fondul cauzei. (**Rasmussen împotriva Danemarcei**, 28 noiembrie 1984, §40). Chiar dacă statele au o marjă de apreciere, justificarea trebuie evaluată în raport cu principiile care prevalează în mod normal într-o societate democratică (**Ünal Tekeli împotriva Turciei**, 16 noiembrie 2004, §50). Marja de apreciere este mai largă în domeniul măsurilor generale de strategii economice sau sociale, întrucât autoritățile naționale sunt cele care cunosc mai bine decât o instanță internațională care sunt interesele publice în domeniul economic și social (**Zeman împotriva Austriei**, 29 iunie 2006, §33).

5.7. Colegiul director constată că personalul didactic și cel nedidactic au roluri diferite, de cel didactic depinde în mod direct calitatea educației, nu și de cel nedidactic. Legiuitorul a acordat drepturi și obligații diferite celor două categorii de persoane, astfel cadrele didactice sunt într-o situație diferită față de cadrele nedidactice, în consecință prevederile din **OMEN nr. 4871/05.11.2014** care nu se referă la personalul nedidactic nu reprezintă discriminare conform art. 2 alin. și art. 2 alin. 3 din **O.G. nr. 137/2000**.

Având în vedere prevederile art. 18 alin. 1 din **O.G. nr. 137/2000**, Colegiul director emite următorul

Punct de vedere

privind excluderea personalului nedidactic din creșterile salariale stabilite prin **O.U.G. nr. 83/2014**:

Având în vedere cele arătate la pct. 5.3.-5.7., prevederile din **O.U.G. nr. 83/2014** care nu se referă la personalul nedidactic nu reprezintă discriminare conform art. 2 alin. și art. 2 alin. 3 din **O.G. nr. 137/2000**.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările ulterioare, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admite excepția de necompetență materială a C.N.C.D. cu privire la acte normative cu caracter de lege (**O.U.G. nr. 83/2014 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice în anul 2015**), conform **Deciziei nr. 997/2008** a Curții Constituționale;

2. Prevederile din **OMEN nr. 4871/05.11.2014** care nu se referă la personalul nedidactic nu reprezintă discriminare conform art. 2 alin. și art. 2 alin. 3 din **O.G. nr. 137/2000**;

3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Data redactării: 27.07.2015

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

Red.: Haller István

Verificat SCSRP